

JUSTITSMINISTERIET

Lovafdelingen

Dato: 16. september 2010
Kontor: Formueretskontoret
Sagsnr.: 2009-7004-0029
Dok.: TTM41290

Samlenotat vedrørende: Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om bekæmpelse af forsinket betaling i handelstransaktioner (Omarbejdning) – orientering om førstebehandlingsaftale

Revideret notat. Ændringer er markeret med kursiv.

KOM(2009) 126 endelig.

Resumé

Forslaget har til formål at bidrage til at skabe mere effektive retsmidler mod forsinket betaling. Forslaget sigter mod at forbedre de europæiske virksomheders likviditet samt at gøre det indre marked mere velfungerende ved at mindske de hindringer for grænseoverskridende handelstransaktioner, der skyldes forsinket betaling. Dette sker bl.a. ved at indføre yderligere regler om kreditors krav på kompensation for inddrivelsesomkostninger ved forsinket betaling *samt frister for offentlige myndigheders betaling*. Europa-Parlamentet har endnu ikke afgivet en udtalelse om forslaget, men det kompetente udvalg, Udvalget om det Indre Marked og Forbrugerbeskyttelse, har den 4. maj 2010 afgivet en betænkning om forslaget. *Der har herefter været forhandlinger mellem formandskabet og Europa-Parlamentet med henblik på at indgå en førstebehandlingsaftale. En sådan førstebehandlingsaftale blev der opnået enighed om den 13. september 2010.* Forslaget vurderes at være i overensstemmelse med nærhedsprincippet. Forslaget har lovgivningsmæssige konsekvenser, og det vurderes, at direktivforslaget vil kunne have statsfinansielle konsekvenser i de tilfælde, hvor offentlige myndigheder ikke overholder deres kontraktmæssige forpligtelser. De statsfinansielle konsekvenser må på denne baggrund forventes at være begrænset. *Der er blandt medlemsstaterne det fornødne kvalificerede flertal for forslaget.* Danmark er overordnet set positiv over for forslaget.

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

1. Baggrund

Den 29. juni 2000 vedtog Europa-Parlamentet og Rådet direktiv 2000/35/EF om bekæmpelse af forsinket betaling i handelstransaktioner. Direktivet vedrører navnlig spørgsmålet om morarente i tilfælde af forsinket betaling (artikel 3, stk. 1, litra a-d), og indeholder også regler om kreditors ret til at kræve rimelig kompensation af skyldneren for alle relevante omkostninger ved inddrivelse, der skyldes forsinket betaling (artikel 3, stk. 1, litra e). Direktivet indeholder desuden regler om mulighed for at gribe ind over for vilkår vedrørende betalingsdagen og følgerne af forsinket betaling, der er klart urimelige over for kreditor (artikel 3, stk. 3-5), om retlig anerkendelse af ejendomsforbehold (artikel 4) samt om inddrivelsesprocedurer for ubestridte krav (artikel 5).

Kommissionen har den 8. april 2009 fremsat forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om bekæmpelse af forsinket betaling i handelstransaktioner (Omarbejdning) (KOM(2009) 126 endelig). Forslaget er modtaget i dansk sprogversion i Rådet den 29. april 2009 og indebærer en såkaldt omarbejdning af direktiv 2000/35/EF. De foreslåede ændringer af det gældende direktiv er særligt fremhævet i direktivteksten.

Det fremgår af forslagens begrundelse, at forsinket betaling i handelstransaktioner stadig er et generelt problem i EU, og at der i en række medlemsstater findes urimeligt lange kontraktbestemte betalingsfrister for transaktioner, hvor skyldneren er en offentlig myndighed.

Forslaget er en del af Lissabondagsordenen for vækst og beskæftigelse og gennemfører dele af ”Small Business Act” (KOM(2008) 394 endelig) og Kommissionens meddelelse om en europæisk økonomisk genopretningsplan (KOM(2008) 800 endelig).

Europa-Parlamentet har endnu ikke afgivet en udtalelse om forslaget, men det kompetente udvalg, Udvalget om det Indre Marked og Forbrugerbeskyttelse, har den 4. maj 2010 afgivet en betænkning om forslaget. Der har herefter været forhandlinger mellem formandskabet og Europa-Parlamentet med henblik på at indgå en førstebehandlingsaftale. En sådan førstebehandlingsaftale blev der opnået enighed om den 13. september 2010.

Det forventes, at Europa-Parlamentet vil stemme om forslaget den 20. oktober 2010. Herefter forventes forslaget – som følge af, at et kvalifice-

ret flertal af medlemsstaterne bakker op om førstebehandlingsaftalen –at blive vedtaget som et A-punkt på et senere rådsmøde.

2. Hjemmelsgrundlag

Forslaget er fremsat under henvisning til artikel 95 i Traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab, der giver hjemmel til at vedtage foranstaltninger med henblik på indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes love og administrative bestemmelser, der vedrører det indre markeds oprettelse og funktion. Forslaget skal behandles efter proceduren for fælles beslutningstagen i TEF artikel 251.

3. Formål og indhold

3.1. Formål

Formålet med direktivforslaget, der som nævnt vil skulle erstatte direktiv 2000/35/EF ved en omarbejdning heraf, er at styrke kreditors retsstilling ved forsinket betaling i visse handelsforhold.

Formålet med forslaget er således at skabe mere effektive retsmidler mod forsinket betaling. Forslaget sigter mod at forbedre de europæiske virksomheders likviditet samt mod at gøre det indre marked mere velfungerende ved at mindske de hindringer for grænseoverskridende handelstransaktioner, der skyldes forsinket betaling.

3.2. Indhold

3.2.1. Det gældende direktivs anvendelsesområde (*artikel 1*) foreslås ikke ændret. Direktivet finder således fortsat kun anvendelse på betalinger, der foretages som vederlag for handelstransaktioner. Ved ”handelstransaktioner” forstås fortsat ”forretningsmæssige transaktioner mellem virksomheder eller mellem virksomheder og offentlige myndigheder, som indebærer levering af varer og tjenesteydelser mod vederlag”, jf. *artikel 2, nr. 1*. Direktivet omfatter dermed ikke betalinger i forbrugerforhold.

3.2.2. *Artikel 3* vedrører navnlig spørgsmålet om morarente ved forsinket betaling og viderefører i det væsentlige det gældende direktivs bestemmelse. Morarente defineres i forslagets *artikel 2, nr. 5*, som ”lovbestemt rente eller rente med en sats aftalt mellem virksomheder”, og efter *artikel 2, stk. 2, nr. 6*, defineres lovbestemt rente som ”simpel rente med en sats,

der udgør summen af referencesatsen plus mindst 8 procentpoint”, hvilket er en forhøjelse fra den nugældende tillægsrentesats på 7 procentpoint.

Det foreslås, at artikel 3 kun skal finde anvendelse på handelstransaktioner mellem erhvervsvirksomheder, således at spørgsmålet om morarenter ved handelstransaktioner, der indebærer levering af varer eller tjenesteydelser mod vederlag til offentlige myndigheder, reguleres i den foreslåede artikel 5, jf. nærmere nedenfor under pkt. 3.2.4.

Efter direktivets *artikel 3, stk. 1, litra a og b*, har kreditor krav på morarente ved forsinket betaling, uden at det er nødvendigt at fremsende en rykkerskrivelse. Det er dog en forudsætning, at kreditor har opfyldt sine aftalemæssige og lovbestemte forpligtelser, og at skyldneren er ansvarlig for forsinkelsen.

Artikel 3, stk. 2, litra a og b, der er en videreførelse af bestemmelser i det gældende direktiv, fastsætter regler for, hvornår der skal betales morarente i tilfælde, hvor betingelserne i stk. 1 er opfyldt.

Der skal således betales morarenter fra dagen efter sidste rettidige betalingsdag, hvis en sådan dato er fastsat i parternes aftale, jf. *artikel 3, stk. 2, litra a*.

Er der ikke fastsat en dato for rettidig betaling i aftalen, påløber der morarente fra 30 dage efter dagen for skyldnerens modtagelse af en faktura eller en tilsvarende betalingsanmodning (*litra b, nr. i*). Hvis fakturaen eller den tilsvarende betalingsanmodning er modtaget før den dag, hvor skyldneren modtager varerne eller tjenesteydelserne, skal 30-dagesfristen beregnes fra sidstnævnte dag (*litra b, nr. iii*). Hvis det er aftalt eller bestemt i lovgivningen, at der skal gennemføres en godkendelses- eller kontrolprocedure, hvorved varernes eller tjenesteydelsernes overensstemmelse med aftalen skal konstateres, og skyldneren modtager fakturaen eller den tilsvarende betalingsanmodning inden eller på den dato, hvor denne godkendelse eller kontrol finder sted, skal fristen regnes fra 30 dage efter datoen for godkendelse eller kontrol (*litra b, nr. iv*).

Hvis det er aftalt eller bestemt i lovgivningen, at der skal gennemføres en godkendelses- eller kontrolprocedure, må varigheden af godkendelses- eller kontrolproceduren ikke må overskride 30 dage, medmindre det er

udtrykkeligt aftalt i kontrakten og ikke er klart urimeligt (grossly unfair) i forhold til kreditor.

Det foreslås endvidere, at betalingsfristen ikke må overstige 60 dage, medmindre andet udtrykkeligt er aftalt mellem skyldneren og kreditor, og det ikke er klart urimeligt for i forhold til kreditor.

3.2.3. Medmindre andet er aftalt, vil kreditor i tilfælde, hvor der skal betales morarente i handelstransaktioner efter artikel 3 og 5, have krav på at modtage *et minimumsbeløb på 40 € som kompensation for egne inddrivelsesomkostninger*, jf. forslaget *artikel 4, stk. 1*, der er en ny bestemmelse. *Efter artikel 4, stk. 2, forfalder kompensationsbeløbet til betaling, uden at det er nødvendigt at sende en rykker.*

Efter forslaget *artikel 4, stk. 3*, har kreditor, ud over de beløb, som er fastsat i *stk. 1*, krav på rimelig kompensation af skyldneren for alle yderligere inddrivelsesomkostninger, hvilket må forstås som kompensation for kreditors inddrivelsesomkostninger ud over de faste beløb, der fremgår af *stk. 1*. Denne regel er en delvis videreførelse af det gældende direktivs *artikel 3, stk. 1, litra e*, men den foreslåede bestemmelse giver i modsætning til den gældende ikke medlemsstaterne mulighed for at fastsætte en beløbsbegrænsning for denne kompensation.

3.2.4. Direktivforslaget *artikel 5*, der er en ny bestemmelse, vedrører offentlige myndigheders betalingsfrister og forsinkede betaling. Bestemmelsen indebærer, at kreditor har krav på morarente svarende til den lovbestemte rente ved forsinket betaling, uden at det er nødvendigt at fremsende en rykkerskrivelse, når der er tale om handelstransaktioner, der indebærer levering af varer eller tjenesteydelser mod vederlag til offentlige myndigheder. Det er dog en forudsætning, at kreditor har opfyldt sine aftalemæssige og lovbestemte forpligtelser, og at skyldneren er ansvarlig for forsinkelsen, jf. *artikel 5, stk. 1, litra a og b*.

Artikel 5, stk. 2, nr. i-iiia, som efter forslaget svarer til *artikel 3, stk. 2, litra b, nr. i-iv*, fastsætter regler for, hvornår der skal betales morarente.

Efter *artikel 5, stk. 2, jf. stk. 4*, forpligtes offentlige myndigheder som udgangspunkt til at betale for handelstransaktioner, der indebærer levering af varer eller tjenesteydelser, inden for 30 dage, medmindre andet udtrykkeligt er aftalt mellem skyldneren og kreditor og er berettiget på grund af særlige omstændigheder. *Der kan dog maksimalt aftales en be-*

talingsfrist på 60 dage. Der foreslås således indført en absolut (dvs. ufravigelig) betalingsfrist for offentlige myndigheder på 60 dage.

Efter artikel 5, stk. 3, må varigheden af godkendelses- eller kontrolproceduren som nævnt i stk. 1, nr. iii, ikke overskride 30 dage, medmindre det er udtrykkeligt aftalt i kontrakten eller i udbudsbetingelserne og ikke er klart urimeligt i forhold til kreditor.

Medlemsstaterne vil i forhold til visse offentlige myndigheder kunne forlænge den almindelige betalingsfrist fra 30 til 60 dage. Det gælder de offentlige myndigheder, som udfører økonomiske aktiviteter af industriel eller markedsrettet karakter, som tilbyder varer eller tjenesteydelser på markedet, og som er underlagt pligten til gennemskuelse i direktiv nr. 2006/111 om gennemskuelsen af de økonomiske forbindelser mellem medlemsstaterne og de offentlige virksomheder og om den finansielle gennemskuelse i bestemte virksomheder. Dette vil bl.a. omfatte offentlige virksomheder, som er indrømmet særlige eller eksklusive rettigheder.

Det foreslås endvidere, at medlemsstaterne på samme måde skal kunne forlænge betalingsfristen fra 30 til 60 dage for hospitaler og plejehjem.

3.2.5. Bestemmelserne i det gældende direktiv om klart urimelige kontraktvilkår foreslås samlet i artikel 6. Ifølge bestemmelsen skal en bestemmelse i aftalen, som udelukker morarente eller kompensation for inddrivelsesomkostninger ved for sen betaling, formodes at være klart urimeligt. Dette er en lempelse i forhold til det forslag, som Kommissionen fremlagde, hvorefter sådanne vilkår altid skal anses for urimelige.

3.2.6. Det foreslås i artikel 7, at medlemsstaterne skal sikre fuld gennemsigthed om de rettigheder og forpligtelser, der følger af direktivet, bl.a. ved at offentliggøre den lovbestemte rentesats.

3.2.7. Efter forslaget artikel 9 om inddrivelsesprocedurer skal medlemsstaterne sikre, at der normalt inden for 90 kalenderdage efter indgivelse af stævning eller anmodning fra kreditor til retten eller anden kompetent myndighed kan opnås et tvangsfuldbyrdsgrundlag. Dette er en videreførelse af den gældende bestemmelse.

3.2.8. Medlemsstaterne kan stadig fastsætte eller opretholde nationale regler, der giver kreditor en videre beskyttelse end direktivets bestemmelser, jf. artikel 11, stk. 3, der – ud over at være flyttet fra artikel 6, stk.

2, til artikel 11, stk. 3 – ikke foreslås ændret. Der er således tale om minimumsharmonisering.

4. Gældende dansk ret

Direktivet har navnlig berøring med rentelovens bestemmelser. Den følgende beskrivelse af gældende ret angår derfor rentelovens almindelige regler om morarente ved forsinket betaling og spørgsmålet om fordringshaverens adgang til at få dækket sine inddrivelsesomkostninger hos skyldner.

4.1. Renteloven gælder for rente af pengekrav på formuerettens område, jf. lovens § 1, stk. 1. Efter loven har kreditor som udgangspunkt krav på morarente ved forsinket betaling. Uden for loven falder bl.a. krav af offentligretlig karakter, herunder offentligretlige krav, hvor det offentlige er debitor, f.eks. krav på folke- og invalidepension og sygedagpenge. Disse krav vil som udgangspunkt alene kunne kræves forrentet med procesrente, jf. rentelovens § 8.

Renteloven finder – med visse undtagelser, jf. lovens §§ 7, 9 a og 9 b – ikke anvendelse, hvis andet er bestemt ved eller i henhold til lov, eller hvis andet er aftalt, følger af handelsbrug eller anden sædvane, jf. § 1, stk. 3 og 4. Der kan dog kræves rente efter reglerne i §§ 3-5, selv om andet følger af handelsbrug eller anden sædvane, hvis kravet angår vederlag i henhold til aftale om levering af varer eller tjenesteydelser, som er indgået mellem erhvervsdrivende som led i deres erhverv eller mellem en erhvervsdrivende som led i sit erhverv og en ordregivende myndighed, jf. § 1, stk. 4, 3. pkt. Loven indeholder desuden beskyttelsespræceptive regler, der kun gælder i forbrugerforhold, jf. § 7.

4.2. Efter rentelovens § 3, stk. 1, skal morarente betales fra forfaldsdagen, hvis denne er fastsat i forvejen. Er forfaldsdagen ikke fastsat i forvejen, skal der betales rente, når der er gået 30 dage efter den dag, da fordringshaveren har afsendt eller fremsat anmodning om betaling. Skyldneren skal ikke betale rente for det tidsrum, der ligger forud for modtagelsen af anmodningen, jf. § 3, stk. 2.

Uanset stk. 1 og 2 skal der tidligst betales rente, når der er gået 30 dage efter den dag, hvor skyldneren var i stand til at indhente de oplysninger, som må anses for nødvendige for at bedømme kravets berettigelse og størrelse, jf. § 3, stk. 3. Efter § 3, stk. 4, skal der uanset stk. 2 og 3 senest

betales rente fra den dag, da fordringshaveren begyndte retsforfølgning til betaling af gælden.

Hvor særlige forhold begrundet det, kan retten bestemme, at rente skal betales fra et tidligere eller senere tidspunkt. Ved fordringer i henhold til aftaler om levering af varer eller tjenesteydelser, jf. § 1, stk. 4, 3. pkt., kan retten dog alene bestemme, at rente skal betales fra et tidligere tidspunkt.

4.3. Renten efter forfaldsdagen fastsættes til en årlig rente, der svarer til den fastsatte referencesats med et tillæg på 7 pct. I renteloven anses som referencesats den officielle udlånsrente, som Nationalbanken har fastsat henholdsvis pr. den 1. januar og den 1. juli det pågældende år, jf. rentelovens § 5.

4.4. Efter rentelovens § 9 a, stk. 1, kan fordringshaveren kræve, at skyldneren betaler fordringshaverens rimelige og relevante omkostninger ved udenretlig inddrivelse af fordringen, medmindre forsinkelsen med betalingen ikke beror på skyldnerens forhold. Stk. 1 kan ikke fraviges til skade for fordringshaveren ved aftale eller ved handelsbrug eller anden sæd-vane, jf. § 9 a, stk. 2.

Efter § 9 a, stk. 3, kan justitsministeren fastsætte nærmere regler om, hvilke udgifter fordringshaveren kan kræve betalt efter stk. 1, med henblik på, at udgifterne skal være gennemsigtige og stå i passende forhold til fordringen, herunder regler om, at der ved fordringer inden for bestemte beløbsgrænser alene kan kræves betaling op til visse maksimumsbeløb.

Denne bemyndigelse er udnyttet ved bekendtgørelse nr. 601 af 12. juli 2002 om udenretlige inddrivelsesomkostninger i anledning af forsinket betaling, som ændret ved bekendtgørelse nr. 423 af 28. maj 2009. Bekendtgørelsen angiver i § 1, at den gælder for udenretlig inddrivelse af fordringer på formuerettens område. Bekendtgørelsens §§ 3 og 4 indeholder hjemmel til, at fordringshaveren kan kræve betaling af skyldneren for rimelige salærkrav (i tilfælde af fremmedinkasso, § 3) eller rimelige udgifter til henholdsvis udarbejdelse og indgåelse af en betalingsaftale med skyldneren (frivilligt forlig) og til administration heraf (egeninkasso, § 4). Inkassoomkostningerne kan ikke overstige de beløb, der er angivet i bilag 1 (fremmedinkasso) og bilag 2 (egeninkasso) til bekendtgørelsen.

4.5. Efter rentelovens § 9 b kan fordringshaveren bl.a. kræve et gebyr på 100 kr. for en rykkerskrivelse, der er fremsendt med rimelig grund.

4.6. Der findes ikke særlige lovregler i dansk ret om, at et aftalevilkår, som udelukker morarente ved for sen betaling, altid skal anses for at være klart urimeligt. Efter aftalelovens § 36 kan en aftale eller anden retshandel ændres eller tilsidesættes helt eller delvist, hvis det vil være urimeligt eller i strid med redelig handlemåde at gøre den gældende. Ved bedømmelsen af, om det vil være urimeligt eller i strid med redelig handlemåde at gøre en aftale gældende, skal der efter aftalelovens § 36, stk. 2, tages hensyn til forholdene ved aftalens indgåelse, aftalens indhold og senere indtrufne omstændigheder. Der skal således foretages en samlet vurdering af aftalen og forholdet mellem parterne.

5. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser

Da der som nævnt er tale om minimumsharmonisering, kan der fastsættes eller opretholdes nationale regler, der giver kreditor en videre beskyttelse end efter direktivets bestemmelser.

Såfremt direktivforslaget vedtages i sin nuværende form, vil det være nødvendigt at foretage visse lovændringer.

5.1. Bl.a. vil rentelovens bestemmelser om morarente skulle ændres, idet direktivforslaget som noget nyt sonderer mellem morarente vedrørende virksomheders forsinkede betaling, jf. artikel 3, og morarente vedrørende offentlige myndigheders forsinkede betaling, jf. artikel 5. Det skal således bl.a. fremgå, at kreditor ved offentlige myndigheders forsinkede betaling har krav på morarente svarende til den lovbestemte rente, jf. forslaget artikel 5, stk. 1. Det er således kun mellem virksomheder, det er muligt at aftale en anden rente, jf. artikel 2, nr. 5. *Forhøjelsen af den lovbestemte rente fra 7 til 8 procentpoint vil også nødvendiggøre en lovændring.*

5.2. De foreslåede regler i artikel 4, stk. 1 og 2, der vedrører kompensation for kreditors egne inddrivelsesomkostninger, vil endvidere kræve ny lovgivning, idet en ordning med faste kompensationsbeløb i tilknytning til rimelig kompensation for yderligere omkostninger ikke kendes i dag.

5.3. Direktivforslagets artikel 5 vil også kræve ny lovgivning, idet der ikke findes særlige regler om offentlige myndigheders betalingsfrister og

forsinkede betaling i dansk ret. Der skal således bl.a. fastsættes regler om det offentliges betalingsfrister.

5.4. Den foreslåede ændring af reglerne om urimelige kontraktvilkår i artikel 6, stk. 1, vil formentlig kræve lovændring, idet den foreslåede regel næppe vil kunne gennemføres med henvisning til aftalelovens § 36.

5.5. Det fremgår ikke nærmere af direktivets artikel 7, hvilke forpligtelser der påhviler medlemsstaterne med hensyn til at sikre fuld gennemsigthed om de rettigheder og forpligtelser, der følger af direktivet. Bestemmelsen må formentlig forstås således, at medlemsstaterne er overladt et vist råderum, dog således at den gældende lovbestemte rentesats skal offentliggøres, jf. artikel 7 in fine. På dette punkt opfyldes direktivet formentlig allerede, idet den gældende fastsatte referencesats fremgår af Nationalbankens websted.

5.6. Det vurderes, at direktivforslaget vil kunne have statsfinansielle konsekvenser i de tilfælde, hvor offentlige myndigheder ikke overholder deres kontraktmæssige forpligtelser. De statsfinansielle konsekvenser må på denne baggrund forventes at være begrænset.

6. Høring

Forslaget har været sendt i høring hos følgende myndigheder, organisationer mv.:

Østre og Vestre Landsret, Sø- og Handelsretten, byretterne, Domstolsstyrelsen, Den Danske Dommerforening, Dommerfuldmægtigforeningen, Rigsadvokaten, Rigspolitechefen, Advokatrådet, Akademikernes Centralorganisation, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Brancheorganisationen for Forbrugerelektronik, Danmarks Automobilforhandler Forening, Danmarks Fiskeindustri- og Eksportforening, Danmarks Nationalbank, Dansk Annoncørforening, Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Byggeri, Danske Dagblades Forening, Dansk Detail, Dansk Ejendomsmæglerforening, Dansk Erhverv, Dansk Erhvervssammenslutning DESA, Dansk Inkasso Brancheorganisation, Dansk Kredit Råd, Dansk Markedsføringsforbund, Danske Advokater, Danske Regioner, De Samvirkende Købmænd, Den Danske Boghandlerforening, DI – Organisation for erhvervslivet, Elinstallatørernes Landsforening ELFO, Foreningen af fabrikanter og importører af elektriske husholdningsapparater FEHA, Forenede Danske Motorejere, Foreningen af Pantefogeder i Danmark, Forbrugerombuds-

manden, Forbrugerrådet, Foreningen for Distance- og Internethandel FDIH, Formanden for Forbrugerklagenævnet, Formanden for Realkreditankenævnet, Forsikring og Pension, Finans og Leasing, Finansrådet, Fællesforeningen for Danmarks Brugsforeninger, HK/Stat, Håndværksrådet, Kommunernes Landsforening, Landbrugsraadet, Landsorganisationen i Danmark, Liberale Erhvervs Råd, Oliebranchens Fællesrepræsentation, Pengeinstitutankenævnet, Realkreditrådet og Sammenslutningen af Landbrugets Arbejdsgiverforeninger.

Der er modtaget høringsvar fra følgende myndigheder, organisationer mv.:

Østre og Vestre Landsret, Sø- og Handelsretten, byretterne, Domstolsstyrelsen, Rigsadvokaten, Advokatrådet, Danmarks Automobilforhandler Forening, Dansk Erhverv, DI, Tekniq (Installatørernes organisation), Forbrugerombudsmanden, Finansrådet, Håndværksrådet, Kommunernes Landsforening, Landbrug & Fødevarer og Pengeinstitutankenævnet.

6.1 Generelle bemærkninger

Østre og Vestre Landsret, Sø- og Handelsretten, byretterne, Domstolsstyrelsen, Rigsadvokaten, Danmarks Automobilforhandler Forening, Tekniq (Installatørernes organisation), Forbrugerombudsmanden og Pengeinstitutankenævnet har ingen bemærkninger til direktivforslaget.

DI har heller ikke bemærkninger til udkastet og udtaler i øvrigt, at DI støtter EU-Kommissionens bestræbelser på at skabe bedre rammer for især de mindre virksomheder. DI hilser forslaget velkomment, da det indeholder en kraftig signalværdi – ikke mindst forslagene om, at offentlige myndigheder som hovedregel skal betale deres fakturaer indenfor 30 dage, og muligheden for at opkræve en kompensation på 5 pct., jf. artikel 5 i direktivforslaget.

Dansk Erhverv er positiv over for direktivforslaget og er enig i, at forsinkede betalinger fortsat er et stort problem, og at offentlige myndigheder bør have særskilt bevågenhed, idet det er Dansk Erhvervs opfattelse, at det offentlige har en endnu større forpligtelse til at betale til tiden. Dansk Erhverv anfører, at det offentlige ikke på samme måde som private virksomheder kan siges at have et finansieringsproblem, og at forsin-

ket betaling fra det offentlige vil skabe mistillid til den offentlige forvaltning.

Dansk Erhverv bemærker endvidere, at Danmark bør arbejde for, at der i direktivet indsættes en bestemmelse, der medfører, at det pålægges medlemsstaterne at føre tilsyn med, at myndigheder og offentlige institutioner overholder betalingsfristerne. Det er Dansk Erhvervs opfattelse, at et sådan tilsyn i Danmark naturligt ville ligge hos Rigsrevisionen, Indenrigsministeriet og andre myndigheder med en regnskabsmæssig tilsynsforpligtelse.

Landbrug og Fødevarer er positiv over for forslaget, som organisationen mener i høj grad gavner danske eksportvirksomheder. Organisationen finder, at det er væsentligt, at der i forslaget gives disse virksomheder bedre muligheder for at udøve deres rettigheder ved forsinket betaling, og at det er positivt, at forslaget især har fokus på at sikre offentlige myndigheders rettidige betaling. Landbrug og Fødevarer opfordrer endvidere til, at der arbejdes for at sikre en nem adgang for virksomhederne til at inddrive restancer hos dårligere betalere og en lettere adgang for virksomhederne til at få anerkendt og fuldbyrdet deres økonomiske krav i andre EU-lande.

Finansrådet ser generelt positivt på forslaget og dets intentioner og finder, at det er hensigtsmæssigt, hvis f.eks. offentlige myndigheder fremover får et incitament til ikke at forhale betalinger og derved belaste likviditetstyngede virksomheder.

Håndværksrådet anfører, at forsinket betaling og unødigt lange betalingsfrister fra offentlige myndigheder belaster virksomheders økonomi hårdt, og at en revision af direktivet til fordel for små og mellemstore virksomheder er en god mulighed for at revidere reglerne om især det offentliges betaling af sine leverandører. Håndværksrådet anfører endvidere, at forbrugernes betaling ikke er en del af direktivet, og at retsstillingen vedrørende forsinket betaling fra forbrugere efter Håndværksrådets opfattelse bør reguleres på europæisk plan for at skabe lige vilkår i EU.

6.2. Bemærkninger til de enkelte bestemmelser

6.2.1. Definitioner (artikel 2)

Håndværksrådet kan støtte forslaget om fastholdelsen af rentesatsen som Den Europæiske Centralbanks/Nationalbankens udlånsrente plus 7 pct., da den højere rentesats har et motiverende element, der vil gøre det økonomisk uattraktivt at overskride betalingsfristen, uden dog at kreditorerne kan betragte det som en indtægtskilde, jf. artikel 2, nr. 6.

6.2.2. Virksomheders forsinkede betaling (artikel 3)

Landbrug og Fødevarer anfører vedrørende artikel 3, stk. 1, litra b, at det bør præciseres, at skyldneren vil være ansvarlig for forsinkelsen, hvis det er en af skyldneren selvstændigt antaget hvervtager (f.eks. en bank), der ikke har sørget for at foretage betalingen rettidigt, således at et sådan forhold ikke undtager kreditor fra at betale morarenter.

Det er endvidere Landbrug og Fødevarers opfattelse, at den gældende artikel 3, stk. 2, litra b, nr. ii, som foreslås slettet i direktivforslaget, ikke bør slettes, idet det vil skabe uklarhed om retsstillingen i tilfælde, hvor det er usikkert, hvilken dato fakturaen eller betalingsanmodningen er modtaget, hvis det sker, efter at varerne eller tjenesteydelserne er modtaget. Det vil således være kreditor, der skal dokumentere, hvornår skyldner har modtaget fakturaen, og denne bevisbyrde kan være meget tung for kreditor i transnationale handelstransaktioner.

6.2.3. Kompensation for omkostninger ved inddrivelse (artikel 4)

Advokatrådet finder, at det af hensyn til skyldnerens retssikkerhed bør overvejes, hvorledes det sikres, at kreditorerne ikke overvælter urimelige omkostninger på skyldnerne.

Håndværksrådet støtter forslagets artikel 4, men anfører dog, at det er uklart, i hvilket omfang reglerne træder i stedet for reglerne om rykkergebyr i rentelovens § 9 b, og at det ikke fremgår, i hvilket omfang kreditor skal kunne dokumentere egne faktiske inddrivelseskridt. Uklarheden mellem dokumentationskravet og forholdet til bekendtgørelsen om rimelige inkassoomkostninger bør efter Håndværksrådets opfattelse afklares. Håndværksrådet anfører i den forbindelse, at såfremt der ikke stilles krav om dokumentation for egne faktiske inddrivelseskridt, ville kreditor endvidere være berettiget til kompensation for rimelige inkassoomkostninger i henhold til reglerne i rentelovens § 9 a ved oversendelse af kravet til fremmedinkasso.

Artikel 4, stk. 1, bør efter **Landbrug og Fødevarers** opfattelse præciseres, således at der tilføjes ”i tilgift til betaling af morarenterne”. Landbrug og Fødevarer finder endvidere, at kompensationsbeløbene i artikel 4, stk. 1, litra a-c, i sig selv bør pålægges renter.

Finansrådet anfører, at det ikke fremgår af artikel 4, stk. 3, hvordan kreditor skal dokumentere sine omkostninger. Dette bør efter Finansrådets opfattelse beskrives, idet det er vigtigt med ensartethed på området, da man ellers risikerer at få en situation, hvor hver kreditor har sin egen procedure.

6.2.4. Offentlige myndigheders forsinkede betaling (artikel 5)

Advokatrådet oplyser, at rådet kan tiltræde forslagets artikel 5.

Landbrug og Fødevarer anfører vedrørende forslagets artikel 5, stk. 1, litra b, at det bør præciseres, at skyldneren vil være ansvarlig for forsinkelsen, selv om det er en af skyldneren selvstændigt antaget hvervtager (f.eks. en bank), der ikke har sørget for at foretage betalingen rettidigt, således at et sådant forhold ikke fritager kreditor fra at betale morarente.

Det er endvidere Landbrug og Fødevarers opfattelse, at den gældende artikel 3, stk. 2, litra b, nr. ii, også bør indsættes i forslagets artikel 5, stk. 2, litra b, som et selvstændigt punkt ii, idet det ellers vil skabe uklarhed om retsstillingen i tilfælde, hvor det er usikkert, hvilken dato fakturaen eller betalingsanmodningen er modtaget, hvis det sker, efter at varerne eller tjenesteydelserne er modtaget. Det vil således være kreditor, der skal dokumentere, hvornår skyldner har modtaget fakturaen, og denne bevisbyrde kan være meget tung for kreditor i transnationale handelstransaktioner.

Håndværksrådet støtter indførelsen af en særlig regel om forsinket betaling fra det offentlige og anfører, at det offentlige ikke har saglige grunde til ikke at betale til tiden, og at det offentlige bør gå forrest med et godt eksempel, hvorfor skærpede regler er berettiget.

Efter Håndværksrådets opfattelse bør der i artikel 5, stk. 4, fastsættes en absolut betalingsfrist på 60 dage, idet Håndværksrådet ikke finder, at længere betalingsfrister kan retfærdiggøres. Håndværksrådet understreger dog, at 30 dage bør være det klare udgangspunkt, og at en udvidelse af fristen indtil 60 dage skal være forbeholdt absolutte undtagelsestilfælde.

Håndværksrådet støtter indførelsen af et kompensationsbeløb på 5 pct. i forslaget artikel 5, stk. 5, og anfører, at forpligtelsen for det offentlige bør være obligatorisk, således at det offentlige af egen drift skal opgøre og udbetale renter og kompensation til virksomheden.

Håndværksrådet finder også, at det offentlige bør pålægges at offentliggøre den enkelte myndigheds gennemsnitlige betalingstid og oplysning om, i hvilket omfang der betales rente og kompensation for forsinket betaling. Efter Håndværksrådets opfattelse vil myndighederne på den måde blive ansporet til at betale til tiden.

Kommunernes Landsforening kan ikke støtte forslaget artikel 5. Landsforeningen finder ikke, at der er behov for en skærpet regulering af offentlige myndigheders forsinkede betaling og henviser bl.a. til, at en skærpet sanktion vil betyde øget bureaukrati og flere forbehold i forbindelse med indgåelse af aftalerne med leverandørerne.

6.2.5. Klart urimelige kontraktbestemmelser (artikel 6)

Håndværksrådet støtter forslaget om, at en forretningsbetingelse, der udelukker en part fra at kræve rente ved overskridelse af betalingsfristen, altid skal anses for et urimeligt aftalevilkår og dermed være ugyldigt og give den forurettede part ret til erstatning for eventuelt tab.

7. Nærhedsprincippet

7.1. Kommissionens vurdering af nærhedsprincippet

Kommissionen har i forslaget om forholdet til nærhedsprincippet anført, at formålet med forslaget ikke i tilstrækkelig grad kan opfyldes af medlemslandene eller direktiv 2000/35/EF, idet målet om at sikre et velfungerende indre marked ved at mindske de hindringer for samhandlen inden for EU, der skyldes forsinket betaling, ikke kan løses nationalt. Kun en koordineret indsats kan således bidrage til at nå det nævnte mål.

Kommissionen henviser i den forbindelse til, at undersøgelser og høringer af de berørte parter bekræfter, at en nedbringelse af de forsinkede betalinger i handelstransaktioner kræver et EU-initiativ i form af en omarbejdning af direktiv 2000/35/EF.

7.2. Regeringens vurdering af nærhedsprincippet

Regeringen finder, at forslaget må anses for at være i overensstemmelse med nærhedsprincippet, og man kan i den forbindelse tilslutte sig Kommissionens betragtninger.

8. Andre landes kendte holdninger

Der er blandt medlemsstaterne det fornødne kvalificerede flertal for forslaget.

9. Europa-Parlamentet

Der foreligger endnu ikke en udtalelse fra Europa-Parlamentet, men det korresponderende udvalg, Udvalg om det Indre Marked og Forbrugerbeskyttelse (IMCO-udvalget), har den 4. maj 2010 afgivet betænkning om forslaget (dok. nr. PE438.475v02-00). Betænkningen indeholder en række forslag til ændringer af Kommissionens oprindelige forslag.

Det drejer sig bl.a. om følgende:

- *Indførelse af betalingsfrist i forholdet mellem erhvervsvirksomheder, som ikke kan overstige 60 dage, medmindre andet er udtrykkeligt aftalt og ikke fører til uberettiget skade for nogen af parterne.*
- *En ændret definition af "morarenter", således at "morarente" er den lovbestedte rente eller rente, som er forhandlet og aftalt mellem virksomheder, og som ikke må være lavere end den lovbestedte rente.*
- *En ændret definition af "lovbestedt rente", således at "lovbestedt rente" er rente med referencesatsen plus mindst 9 procentpoint.*
- *For offentlige myndigheder som debitorer skal der som udgangspunkt gælde en betalingsfrist på 30 dage (for institutioner inden for sundhedssektoren dog 60 dage). Den foreslåede 30-dagesfrist skal dog ved aftale kunne forlænges til maksimalt 60 dage, hvis det er objektivt begrundet i kontraktens særlige karakter.*
- *Varigheden af verifikationsperioden (godkendelses- eller kontrolproceduren) på 30 dage for offentlige myndigheder som debitorer skal ikke kunne fraviges ved aftale.*

Som anført under pkt. 1 nåede man den 13. september 2010 til enighed om indholdet af en førstebehandlingsaftale.

10. Regeringens foreløbige generelle holdning

Den danske regering er overordnet set positiv over for forslaget, der bidrager til at skabe mere effektive retsmidler mod forsinket betaling i forhold til det gældende direktiv om bekæmpelse af forsinket betaling i handelstransaktioner.

Der er med det foreliggende forslag – som der blandt medlemsstaterne er det fornødne kvalificerede flertal for, og som der er opnået enighed med Europa-Parlamentet om – efter regeringens opfattelse fundet en fornuftig balance mellem på den ene side hensynet til at skabe mere effektive retsmidler mod forsinket betaling og på den anden side hensynet til aftalefriheden.

Danmark er således overordnet positiv over for de betalingsfrister, der foreslås indført. Det gælder både de betalingsfrister, der foreslås indført for erhvervsvirksomheder, og de betalingsfrister, der foreslås indført for ordregivende offentlige myndigheder.

Danmark havde dog gerne set, at der ikke kom til at gælde absolutte betalingsfrister for ordregivende offentlige myndigheder, ligesom Danmark gerne havde set, at der ikke kom til at gælde forskellige betalingsfrister inden for den offentlige sektor, herunder særlige frister for f.eks. sundhedssektoren. Danmark har derfor arbejdet for, at der ikke blev indført sådanne bestemmelser. Disse forhold ændrer dog ikke ved den overordnede holdning til forslaget.

11. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg

Sagen er senest forelagt Folketingets Europaudvalg den 12. maj 2010 med henblik på forhandlingsoplæg.